

2. Soru Edatları (مَا - مَنْ - كَيْفَ - أَيْنَ - مِنْ أَيْنَ - إِلَى أَيْنَ - كَمْ - بِكُمْ - هَلْ - مَاذَا - لِمَاذَا - أَيْ - مَتَى)

2.1. مَا What

İnsan dışındaki varlıklar için kullanılır ve cümledeki durumuna göre; ne?, neyi?, neye? gibi anlamlara gelir.

Bu soru ismi cümlede mübteda, haber, mef'ûlün bih, vs. gibi ögeler olabilir.

Uyruğun ne?

Örnekler:

What is your nationality?

مَا جَنْسِيَّتُكَ؟

Türkçesi	Arapçası	
Yere ne düştü?	مَا وَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ؟	Soru
Kalem yere düştü.	وَقَعَ الْقَلَمُ عَلَى الْأَرْضِ	Cevap
Bu ne?	مَا هَذَا؟ What is this?	Soru
Bu kalemdir.	هَذَا قَلَمٌ This is a pen.	Cevap
Neye önem veriyorsun?	بِمَ تَهْتَمُّ؟	Soru
Arapçaya önem veriyorum.	أَهْتَمُّ بِاللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ	Cevap
Neyi düşünüyorsun?	فِيمَ تُفَكِّرُ؟	Soru
Sınavı düşünüyorum.	أُفَكِّرُ فِي الْإِمْتِحَانِ	Cevap
Sınıftan niçin çıktın?	لِمَ خَرَجْتَ مِنَ الْفَصْلِ؟	Soru
Sınıftan yüzümü yıkamak için çıktım	خَرَجْتُ مِنَ الْفَصْلِ لِأَغْسِلَ وَجْهِي	Cevap

2.2. مَنْ

İnsanlar için kullanılır ve cümledeki durumuna göre; kim?, kimi?, kime? gibi manalara gelir. Bu soru ismi cümlede mübtada, haber, mef'ûlün bih, muzâfun ileyh vs. gibi ögeler olabilir.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	
Okula kim gitti?	مَنْ ذَهَبَ إِلَى الْمَدْرَسَةِ؟	Soru
Ali okula gitti.	ذَهَبَ عَلِيٌّ إِلَى الْمَدْرَسَةِ	Cevap
Evde kim var?	مَنْ فِي الْبَيْتِ؟	Soru
Evde Ahmet var.	أَحْمَدُ فِي الْبَيْتِ	Cevap
Bu kim?	مَنْ هَذَا؟	Soru
Bu Muhammed.	هَذَا مُحَمَّدٌ	Cevap
Bugün kimi gördün?	مَنْ رَأَيْتَ الْيَوْمَ؟	Soru
Bugün Ali'yi gördüm.	رَأَيْتُ الْيَوْمَ عَلِيًّا	Cevap

Bu gömlek kimin?	قَمِيصُ مَنْ هَذَا؟	Soru
Bu gömlek Muhammed'indir.	هَذَا قَمِيصُ مُحَمَّدٍ	Cevap

2.3. كَيْفَ

Hal ve durum sormak için kullanılır ve “nasıl?” manasına gelir. Cümlede genel olarak haber ve hal olarak kullanılır.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	
Nasılsın?	كَيْفَ أَنْتَ؟	Soru
Çok şükür ben iyiyim	أَنَا بِخَيْرٍ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ	Cevap
Buraya nasıl geldin?	كَيْفَ جِئْتَ هُنَا؟	Soru
Buraya yürüyerek geldim.	جِئْتُ هُنَا مَاشِيًا	Cevap

2.4. إِلَى أَيْنَ - مِنْ أَيْنَ - أَيْنَ

Mekan için kullanılan bir soru ismi ve anlamı “nerede?, nereden?, nereye?” olup cümlede genel olarak haber, zarf ve mecrûr olarak kullanılır.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	
Otomobil nerede?	أَيْنَ السَّيَّارَةُ؟	Soru
Otomobil park yerinde	السَّيَّارَةُ فِي الْمَوْقِفِ	Cevap
Otomobili nereye park ettin?	أَيْنَ أَوْقَفْتَ السَّيَّارَةَ؟	Soru
Otomobili okulun önüne park ettim.	أَوْقَفْتُ السَّيَّارَةَ أَمَامَ الْمَدْرَسَةِ	Cevap
Nereye gittin?	إِلَى أَيْنَ ذَهَبْتَ؟	Soru
Okula gittim.	ذَهَبْتُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ	Cevap
Nereden geldin?	مِنْ أَيْنَ جِئْتَ؟	Soru
Okuldan geldim.	جِئْتُ مِنَ الْمَدْرَسَةِ	Cevap

2.5. كَمْ - كَمَ

Sayı (aded) sormak için kullanılır ve “kaç?”, “ne kadar?” manalarına gelir. Cümlede genel olarak mübteda, haber, mef’ûlün bih, harf-i cerle mecrûr vs. olarak kullanılır. Bu soru isminden sonra genellikle müfred, mansûb ve nekre bir isim gelir. Bu isme كَمَ in temyizi denir.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	
Sınıfta kaç öğrenci var?	كَمْ طَالِبًا فِي الْفَصْلِ؟	Soru
Sınıfta bir öğrenci var.	فِي الْفَصْلِ طَالِبٌ وَاحِدٌ	Cevap
Bu kitap kaç lira?	بِكَمْ لِيرَةٍ/لِيرَةً هَذَا الْكِتَابُ؟	Soru
Bu kitap bir liradır.	هَذَا الْكِتَابُ بِلِيرَةٍ وَاحِدَةٍ	Cevap
Kaç kitap okudun?	كَمْ كِتَابًا قَرَأْتَ؟	Soru
Bir kitap okudum.	قَرَأْتُ كِتَابًا	Cevap

2.6. هَلْ - هَلْ

Arapçada pek çok soru edatı bulunmaktadır. Bunlardan iki tanesi (هَلْ) ve (أَمْ) harf, diğerleri ise isimdir. Arapça cümlelerde yer alan harfler kural gereği o cümlelerin herhangi bir ögesi olamadıkları için i’râb bakımından bir yere sahip değildir. Yani cümlenin herhangi bir ögesi olmazlar. Türkçede olduğu gibi Arapçada da değişik soru tipleri vardır. İsim veya fiil cümlelerinin başlarına gelerek bu cümlelere ‘soru’ anlamı kazandıran hel ve hemze harflerinin kullanımı ile ilgili olarak şunlar söylenebilir:

Soru harflerinin kullanıldığı üç farklı soru tipi vardır:

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	
Konuyu anladın mı?	هَلْ فَهِمْتَ الْمَوْضُوعَ؟	Soru
Evet, konuyu anladım.	نَعَمْ، فَهِمْتُ الْمَوْضُوعَ	Cevap
Konuyu anladın mı?	أَمْ فَهِمْتَ الْمَوْضُوعَ؟	Soru
Hayır, konuyu anlamadım.	لَا، لَمْ أَفْهَمْ الْمَوْضُوعَ	Cevap
Arapça çalışıyor musun?	هَلْ تَجْتَهِدُ فِي اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ؟	Soru

Evet, Arapça çalışıyorum.	نَعَمْ، أَجْتَهِدُ فِي اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ	Cevap
Bu öğrenci çalışkan mı?	أَهَذَا الطَّالِبُ مُجْتَهِدٌ؟	Soru
Hayır, bu öğrenci çalışkan değil	لَا، لَيْسَ هَذَا الطَّالِبُ مُجْتَهِدًا	Cevap
Arapçayı mı seviyorsun yoksa Fransızca mı?	أَتُحِبُّ الْعَرَبِيَّةَ أَمْ الْفَرَنْسِيَّةَ؟	Soru
Arapçayı seviyorum.	أُحِبُّ الْعَرَبِيَّةَ	Cevap
Erken uyumuyor musun?	أَلَا تَنَامُ مُبَكَّرًا؟	Soru
Evet, erken uyuyorum.	بَلَى، أَنَامُ مُبَكَّرًا	Cevap
Araban yeni değil mi?	أَلَيْسَتْ سَيَّارَتُكَ جَدِيدَةً	Soru
Hayır, arabam yeni değil.	نَعَمْ، لَيْسَتْ سَيَّارَتِي جَدِيدَةً	Cevap

2.7. مَاذَا

İnsan dışındaki varlıklar için kullanılır ve cümledeki durumuna göre; ne?, neyi?, neye? gibi anlamlara gelir. Kullanım bakımından مَا soru isminden farkı yoktur onun kullanıldığı yerlerde aynı şekilde kullanılır. Bu soru ismi de cümlede mübteda, haber, mef'ûlün bih, v.s. gibi ögeler olabilir.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	
Çantanda ne var?	مَاذَا فِي حَقِيبَتِكَ؟	Soru
Çantamda bir kitap var.	فِي حَقِيبَتِي كِتَابٌ	Cevap
Ne içtin?	مَاذَا شَرِيتَ؟	Soru
Çay içtim.	شَرِيتُ الشَّايَ	Cevap

2.8. لِمَاذَا

Sebebi için kullanılan bir soru ismi ve anlamı “Niçin?” olup cümlede genel olarak haber ve mef'ûlülîlihi olarak kullanılır.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	
----------	----------	--

Sınıftan niçin çıktın?	لِمَاذَا خَرَجْتَ مِنَ الْفَصْلِ؟	Soru
Sınıftan yüzümü yıkamak için çıktım.	خَرَجْتُ مِنَ الْفَصْلِ لِغَسْلِ وَجْهِ	Cevap
Niçin hastaneye gittin?	لِمَاذَا ذَهَبْتَ إِلَى الْمُسْتَشْفَى؟	Soru
Çünkü hastayım.	لِأَنِّي مَرِيضٌ	Cevap
Öğretmen bugün niçin sinirli?	لِمَاذَا الْمُدَرِّسُ غَضَبَانُ الْيَوْمَ؟	Soru
Çünkü öğrenciler ödevlerini yapmadılar.	لِأَنَّ الطُّلَّابَ لَمْ يَكْتُبُوا وَاجِبَاتِهِمْ	Cevap

2.9. أَيُّ

Genellikle “hangi?”, “hangisi?”, “hangileri?” manalarına gelir. Cümlede genel olarak mübteda, haber, mef’ûlün bih, harf-i cerle mecrûr, muzâfun ileyh v.s olarak kullanılır. Bu soru ismi genellikle muzâf ve kendisinden sonra gelen isim de muzâfun ileyh olur. Nadiren de tamlama olmaksızın kullanılır. Arapça’daki tüm soru edatlarının son hareketleri hiçbir zaman değişmez (mebnîdirler). Ancak bunların bir istisnası vardır bu da أَيُّ soru ismidir. Bu edatın son harfinin hareketi cümledeki konumuna göre değişir.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	
Bugün hangi öğrenci yok?	أَيُّ طَالِبٍ غَابَ الْيَوْمَ؟	Soru
Bugün çalışkan öğrenci yok.	غَابَ الطَّالِبُ الْمُجْتَهِدُ الْيَوْمَ	Cevap
Sen hangi sınıftasın?	فِي أَيِّ فَصْلٍ أَنْتَ؟	Soru
Ben üçüncü sınıftayım.	أَنَا فِي الْفَصْلِ الثَّالِثِ	Cevap
Hangi kalemle yazdın?	بِأَيِّ قَلَمٍ كَتَبْتَ؟	Soru
Siyah kalemle yazdım.	كَتَبْتُ بِالْقَلَمِ الْأَسْوَدِ	Cevap

2.10. مَتَى

Zaman için kullanılan bir soru ismi ve anlamı “Ne zaman?” olup cümlede genel olarak haber, zarf ve mecrûr olarak kullanılır.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	
----------	----------	--

Sınav ne zaman?	مَتَى الْإِخْتِبَارُ؟	Soru
Sınav saat 10.00'da.	الْإِخْتِبَارُ فِي السَّاعَةِ الْعَاشِرَةِ	Cevap
Kahire'ye ne zaman gideceksin?	مَتَى سَتُسَافِرُ إِلَى الْقَاهِرَةِ؟	Soru
Kahire'ye bugün gideceğim.	سَأُسَافِرُ إِلَى الْقَاهِرَةِ الْيَوْمَ	Cevap
Ne zamandan beri Arapça öğreniyorsun?	مُنْذُ مَتَى تَتَعَلَّمُ الْعَرَبِيَّةَ؟	Soru
Bir yıldan beri Arapça öğreniyorum	أَتَعَلَّمُ الْعَرَبِيَّةَ مُنْذُ سَنَةٍ	Cevap